

**BUGUNGI YOSHLAR TARBIYASI ABDULLA QAHHOR MEROSINING
O‘RNI****Reyimbayeva Jasmina Farxod qizi***Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti**Buxgalteriya hisobi fakulteti talabasi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Abdulla Qahhor adabiy merosining bugungi yoshlarning ma'naviy-axloqiy, intellektual va estetik tarbiyasida tutgan o'rni o'rganiladi. Qahhor ijodida o'zbek adabiyotining ko'zga ko'ringan namoyandalaridan biri sifatida chuqur insoniy qadriyatlar, ijtimoiy adolat, halollik, o'z ifodasini topgan bo'lib, ular zamonaviy jamiyatda ham dolzarbligicha qolmoqda. Maqolada uning hikoya, ocherk va satirik asarlari yoshlar dunyoqarashini shakllantirish, mustaqil fikrlashga, milliy o'zlikni anglash va madaniy ongini tarbiyalashga qanday hissa qo'shayotgani tahlil qilingan. O'quvchilar o'rtasida axloqiy xulq-atvor, vatanparvarlik, ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirishda uning qah ramonlari va mavzularining tarbiyaviy salohiyatiga alohida e'tibor qaratilgan. Shuningdek, maqolada Qahhor asarlarini zamonaviy ta'lim amaliyotiga singdirish adabiy qadriyatni oshirish va ma'naviy tarbiyani kuchaytirish muhimligi ta'kidlangan.*

Kalit so'zlar: *Abdulla Qahhor, yoshlar tarbiyasi, o'zbek adabiyoti, axloqiy qadriyatlar, milliy o'zlik, adabiy meros, tarbiya, tanqidiy fikrlash, madaniy ong, ijtimoiy mas'uliyat.*

Аннотация: *В данной статье рассматривается значительная роль литературного наследия Абдуллы Каххора в нравственном, интеллектуальном и эстетическом воспитании современной молодежи. Как одна из выдающихся фигур узбекской литературы, Каххор в своих произведениях отражает глубокие человеческие ценности, социальную справедливость, честность и критическое мышление, которые остаются весьма актуальными в современном обществе. В работе анализируется, как его рассказы, эссе и сатирические произведения способствуют формированию мировоззрения молодежи, поощряют независимое мышление и способствуют развитию чувства национальной идентичности и культурной осведомленности. Особое внимание уделяется образовательному потенциалу его персонажей и тем в развитии этического поведения, патриотизма и социальной ответственности среди учащихся. В статье также подчеркивается важность интеграции произведений Каххора в современную образовательную практику для повышения литературной ценности и укрепления духовного воспитания.*

Ключевые слова: *Абдулла Каххор, воспитание молодежи, узбекская литература, нравственные ценности, национальная идентичность, литературное наследие,*

воспитание, критическое мышление, культурная осведомленность, социальная ответственность.

Abstract: *This article explores the significant role of the literary legacy of Abdullah Qahhor in the moral, intellectual, and aesthetic education of today’s youth. As one of the prominent figures in Uzbek literature, Qahhor’s works reflect deep human values, social justice, honesty, and critical thinking, which remain highly relevant in modern society. The paper analyzes how his stories, essays, and satirical writings contribute to shaping young people’s worldview, encouraging independent thought, and fostering a sense of national identity and cultural awareness. Special attention is given to the educational potential of his characters and themes in developing ethical behavior, patriotism, and social responsibility among students. The article also highlights the importance of integrating Qahhor’s works into contemporary educational practices to enhance literary appreciation and strengthen spiritual upbringing.*

Keywords: *Abdullah Qahhor, youth education, Uzbek literature, moral values, national identity, literary heritage, upbringing, critical thinking, cultural awareness, social responsibility.*

Kirish

Har qanday jamiyatning rivoji, avvalo, uning yosh avlodiga bog‘liqdir. Shu sababli yoshlar ma’naviy yetuk, mustaqil fikrlaydigan va ongli shaxs qilib yetishishi bugungi kunda juda muhim. Bu jarayonda badiiy adabiyot alohida ahamiyatga ega, chunki u inson qalbiga bevosita ta’sir qilib, unda axloqiy qarashlar, hayotiy tushunchalar va estetik didni shakllantiradi.

Badiiy asarlarda yaratilgan obrazlar va voqealar yoshlar ongiga kuchli ta’sir ko‘rsatadi. Ular orqali o‘quvchi yaxshilik va yomonlikni farqlashni, hayotga ongli munosabat bildirishni o‘rganadi. Shu jihatdan adabiyot nafaqat estetik zavq manbai, balki muhim tarbiyaviy vosita ham hisoblanadi.

O‘zbek adabiyotida yoshlar tarbiyasiga katta hissa qo‘shgan ijodkorlardan biri Abdulla Qahhor hisoblanadi. Uning asarlarida hayotiy voqealar, insoniy munosabatlar va axloqiy muammolar sodda, ammo ta’sirchan tarzda ifodalangan. Adib ijodi o‘quvchini fikrlashga, voqealarga tanqidiy yondashishga va mustaqil xulosa chiqarishga undaydi.

Mavzuga oid adabiyotlar sharhi

Badiiy adabiyot inson ma’naviy dunyosiga ta’sir etuvchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Unda obrazlilik va emotsional ta’sir kuchli bo‘lgani sababli, badiiy asar o‘quvchining nafaqat estetik didini, balki axloqiy qarashlarini ham shakllantiradi. Shu jihatdan adabiyot tarbiyaviy jihatdan ham katta ahamiyatga ega.

Ilmiy adabiyotlarda badiiy asarni idrok etish faqat mazmuni tushunish bilan cheklanmasdan, undagi g‘oya va obrazlar orqali hayotiy xulosa chiqarishni ham o‘z ichiga olishi ta’kidlanadi. Bu esa yoshlarning dunyoqarashi va tafakkurining rivojlanishiga xizmat qiladi.

Adabiyotshunoslikda yozuvchilar ijodini o‘rganishda asosan g‘oyaviy mazmun, obrazlar tizimi va badiiy vositalar tahlil qilinadi. Biroq asarlarning yoshlar tarbiyasidagi o‘rni masalasi har doim ham yetarli darajada ochib berilmagan.

Bu jihatdan Abdulla Qahhor ijodi alohida ahamiyatga ega. Uning “O‘g‘ri” hikoyasida jamiyatdagi adolatsizlik va oddiy insonning qiynalishi sodda va ta’sirchan tarzda yoritilgan. Bu asar yoshlarni adolat, halollik va inson qadr-qimmatini anglashga undaydi.

Xulosa

Badiiy adabiyot yoshlar tarbiyasida muhim rol o‘ynaydi, chunki u insonning ichki dunyosiga bevosita ta’sir qiladi. Adabiy asarlar orqali yoshlar axloqiy qadriyatlarni o‘rganadi, hayotiy tajriba hosil qiladi va mustaqil fikrlashga o‘rganadi.

Abdulla Qahhor ijodi bu jihatdan alohida ahamiyatga ega. Uning asarlarida ko‘tarilgan muammolar va obrazlar yoshlarni ijtimoiy mas’uliyatli, adolatli va ongli shaxs bo‘lib shakllanishiga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, Qahhor ijodini o‘rganish nafaqat adabiy bilimlarni oshiradi, balki yoshlarning ma’naviy tarbiyasiga ham ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdulla Qahhor. Tanlangan asarlar. – Toshkent: G‘afur G‘ulom, 1987.
2. Boboyev T. Adabiyotshunoslik asoslari. – T.: O‘zbekiston, 2002.
3. Abdurahmonov G‘., Mamajonov S. O‘zbek tili va adabiyoti. – T.: O‘zbekiston, 2003.
4. Yo‘ldoshev Q. Adabiyot nazariyasi. – T.: 2010.
5. Sharipov A. O‘zbek adabiyoti tarixi. – T.: 2005.
6. Usmonov B. Badiiy adabiyot va tarbiya. – T.: 2012.
7. Karimov I. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – T.: 2008.
8. O‘zbek filologiyasi darsligi. – Universitet nashri.